

Tarcza antykryzysowa 3.0 i Tarcza antykryzysowa 4.0

Podsumowanie kluczowych mechanizmów wsparcia

W dniu 15 maja 2020 r. ogłoszono Ustawę o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (dalej jako: „Tarcza Antykryzysowa 3.0”). Ustawa w zasadzie nie przewiduje nowych rozwiązań pomocowych dla przedsiębiorców, wprowadza natomiast dalsze zmiany w zakresie dotychczasowych regulacji.

Z kolei, ostatni z zapowiadanych zestawów rozwiązań prawnych mających pomóc przedsiębiorcom przetrwanie epidemii to Ustawa z dnia 4 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 (dalej jako „Tarcza Antykryzysowa 4.0”) ogłoszona w dniu 23 czerwca 2020 r. Tarcza Antykryzysowa 4.0 zawiera mechanizmy nowe (dopłaty do kredytów, uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne) oraz modyfikuje regulacje znane też z poprzednich ustaw antykryzysowych.

Szczegółowe informacje na temat Tarczy Antykryzysowej 1.0, 2.0 oraz pomocy oferowanej przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A., BGK i PFR znajdziecie Państwo tu:

**INSTRUMENTY FINANSOWE OFEROWANE PRZEZ BGK I PFR ORAZ
AGENCJĘ ROZWOJU PRZEMYSŁU S.A**

TARCZA ANTYKRYZYSOWA 2.0

TARCZA ANTYKRYZYSOWA

Niżej przedstawiamy zmiany proponowane w Tarczy Antykryzysowej 3.0 oraz Tarczy Antykryzysowej 4.0.

I TARCZA ANTYKRYZYSOWA 3.0

1. Rozszerzenie zwolnienia ze składek ZUS

Przywilej w postaci zwolnienia z obowiązku opłacania składek początkowo zawężony był do niewielkiej grupy przedsiębiorców. Tarcza Antykryzysowa poszerzyła krąg podmiotów mogących ubiegać się o przedmiotowe zwolnienie również o płatnika składek będącego osobą prowadzącą pozarolniczą działalność opłacającego składki wyłącznie na własne ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne jeżeli prowadził działalność przed dniem 1 kwietnia 2020 r. i:

- przychód z tej działalności w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek, był wyższy od 15.681 zł oraz
- dochód z tej działalności w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek, nie był wyższy niż 7.000 zł.

Tarcza Antykryzysowa 3.0 wprowadziła więc zasadę, że o zwolnienie ze składek może ubiegać się nie tylko płatnik składek, którego przychód nie przekraczał 15.681 zł, ale również ten płatnik składek, którego przychód przekroczył 15.681 zł, ale jednocześnie jego dochód nie był wyższy niż 7.000 zł, z tym że zwolnienie może w jego przypadku obejmować tylko należności za kwiecień i maj 2020 r. (a nie za marzec).

Tarcza Antykryzysowa 3.0 wprowadza też zwolnienie ze składek dla przedsiębiorców, których dotyczy tzw. „ulga na start”. Mianowicie płatnik składek będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy opłacającego składki wyłącznie na własne ubezpieczenie zdrowotne może złożyć wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacania nieopłaconych należności z tytułu składek na jego obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne za okres od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r. jeżeli prowadził działalność przed dniem 1 kwietnia 2020 r. i przychód z tej dzia-

łałości w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek:

- a. nie był wyższy niż 15 681 zł albo
- b. był wyższy niż 15 681 zł oraz dochód z tej działalności w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek, nie był wyższy niż 7.000 zł.

Co istotne, art. 113 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (tzw. „Tarcza Antykryzysowa 2.0) wprowadza pewien wyjątek w zakresie składek za marzec 2020 r., które zostały już opłacone. Wskazany przepis stanowi, że

opłacone należności z tytułu składek za marzec 2020 r. podlegają zwrotowi na zasadach określonych w art. 24 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – a więc podlegają zwrotowi na wniosek płatnika. Zaznaczyć trzeba jednak, że wskazana zasada nie dotyczy tych grup płatników składek, którzy legitymację do zwolnienia uzyskali dopiero mocą Tarczy Antykryzysowej 3.0.

Nie znaczy to jednak, że płatnicy składek, którzy uprawnienie do zwolnienia z obowiązku opłacenia składek otrzymali dopiero mocą Tarczy Antykryzysowej 3.0. i zdążyli już opłacić należności za kwiecień i maj są w gorzej sytuacji i nie mogą skorzystać ze zwolnienia. Analogiczną do wskazanej wyżej regułę wprowadza bowiem art. 69 Tarczy Antykryzysowej 3.0. Stanowi on, że opłacone należności za kwiecień i maj 2020 r. podlegają zwrotowi na zasadach wskazanych wyżej.

2. Świadczenie postojowe dla samozatrudnionych

W zakresie świadczenia postojowego dla samozatrudnionych Tarcza Antykryzysowa 3.0 zmienia wyłącznie jeden z warunków uzyskania świadczenia postojowego dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą. Dotychczas świadczenie postojowe takiej osobie przysługiwało, jeżeli rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności go-

spodarczej przed dniem 1 lutego 2020 r. **Według znowelizowanego przepisu przesłanką będzie prowadzenie działalności gospodarczej przed dniem 1 kwietnia 2020 r., a co za tym idzie świadczenie postojowe obejmie również te osoby, które rozpoczęły działalność w lutym lub marcu 2020 r.**

3. Pożyczka ze środków Funduszu Pracy dla mikroprzedsiębiorców

Zmiana wprowadzona Tarczą Antykryzysową 3.0 polega na tym, że warunkiem ubiegania się o i uzyskania pożyczki jest prowadzenie działalności przed dniem 1 kwietnia 2020 r., a nie jak to było wcześniej przed dniem 1 marca 2020 r.

II

TARCZA ANTYKRYZYSOWA 4.0

1. Dopłaty do kredytów

UWAGI OGÓLNE

Nowym rozwiązaniem, jakie wprowadza Tarcza Antykryzysowa 4.0 są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej w związku

z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych wynikających z rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Dopłaty są stosowane do kredytów obrotowych odnawialnych i nieodnawialnych, udzielanych w złotych, w celu zapewnienia płynności finansowej w szczególności krótkotermi-

nowej i średnioterminowej, utraconej lub zagrożonej utratą w związku z konsekwencjami rozprzestrzenienia się COVID-19.

Co istotne dopłaty nie będą stanowiły przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

Umowy kredytu na poniższych zasadach będzie można zawierać do dnia 31.12.2020 r.

ZASADY UDZIELANIA KREDYTÓW Z DOPŁATAMI

O udzielenie kredytu, do którego oprocentowania stosowana jest dopłata, może ubiegać się przedsiębiorca, który łącznie spełnia następujące warunki:

- a. na dzień 31 grudnia 2019 r. nie spełniał kryteriów przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.2);
- b. wykonuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą lub zawiesił wykonywanie tej działalności po dniu 1 lutego 2020 r. w związku z konsekwencjami rozprzestrzenienia się COVID-19;
- c. nie zaciągnął innego kredytu na podstawie ustawy;
- d. utracił płynność finansową, rozumianą jako zdolność do spłaty w terminie wymagalnych zobowiązań, lub jest zagrożony utratą płynności finansowej, w związku z konsekwencjami rozprzestrzenienia się COVID-19.

Wniosek o udzielenie kredytu składa się w banku udzielającego kredytów z dopłatami. Listę tych banków będzie można sprawdzić na stronie internetowej BGK: <https://www.bgk.pl/>.

Tarcza Antykryzysowa 4.0 określa szczegółowo jakie dokumenty należy załączyć do wniosku o udzielenie kredytu z dopłatą.

Bank zawiera umowę kredytu z dopłatą z przedsiębiorcą pod warunkiem podjęcia pozytywnej decyzji kredytowej. Jednocześnie warto zaznaczyć, że okoliczność utraty płynności finansowej w związku z konsekwencjami rozprzestrzenienia się COVID-19 nie stanowi podstawy do stwierdzenia braku zdolności kredytowej, o ile bank uzna, na podstawie udokumentowanej analizy, że okoliczności te są przejściowe i po uzyskaniu kredytu z dopłatą przedsiębiorca odzyska zdolność do terminowej spłaty swoich zo-

bowizań oraz zdolność ta zostanie utrzymana do końca trwania umowy kredytowej.

WYSOKOŚĆ I SPOSÓB WYPŁACANIA DOPŁAT

Dopłaty będą odpowiadać części odsetek należnych bankowi i stanowić, w zależności od wielkości przedsiębiorcy, jeden albo dwa punkty procentowe. W niektórych przypadkach będzie możliwe także uzyskanie dofinansowania dla całości odsetek. Dopłata stanowi:

- a. iczęść odsetek należnych bankowi i odpowiada, w przypadku:
  - mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy – 2 punktom procentowym,
  - innego przedsiębiorcy – 1 punktowi procentowemu;
- b. całość odsetek należnych bankowi, jeżeli oprocentowanie kredytu z dopłatą, nie przekracza wartości 2 albo 1 punktu procentowego dla danej kategorii przedsiębiorców.

Przedsiębiorca spłacać będzie jedynie część odsetek należnych bankowi stanowiących różnicę między odsetkami naliczonymi według oprocentowania i kwotą dopłaty.

Dopłaty będą wypłacane w okresach miesięcznych zbiorczo w odniesieniu do wszystkich umów kredytu z dopłatami przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od zawarcia umowy kredytu. Lista banków udzielających kredytów z dopłatami zostanie opublikowana na stronie internetowej BGK.

DOPŁATY JAKO POMOC PUBLICZNA

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że dopłaty stanowią pomoc publiczną, a co za tym idzie nie mogą przekroczyć określonych kwot.

2. Uprozczone postępowanie restrukturyzacyjne

Nowy tryb postępowania restrukturyzacyjnego ma przede wszystkim za zadanie odciążać sądy. Ciężar procesu zostanie przeniesiony bowiem na doradcę restrukturyzacyjnego. Ponadto, wprowadzona zostanie możliwość przeprowadzenia zgromadzenia wierzycieli poza siedzibą sądu i głosownia nad układem w formie zdalnej.

Uprozczone zasady postępowania restrukturyzacyjnego mogą być stosowane do przedsiębiorców, którzy do dnia 30.06.2021 r.:

- a. obwieścili (samodzielnie) w MSIGu otwarcie postępowania o zatwierdzenie układu, oraz
- b. zawarli z doradcą restrukturyzacyjnym umowę o nadzór nad przebiegiem postępowania.

Ustawa wprowadza podział postępowania na dwa etapy. Pierwszy prowadzony będzie wyłącznie pod nadzorem doradcy restrukturyzacyjnego, który wraz z przedsiębiorcą przygotowuje propozycje układowe. Ich zatwierdzenie nastąpi w drodze głosowania, które może odbyć się również elektronicznie. Drugi etap polega na wykonaniu układu, po jego prawomocnym zatwierdzeniu przez Sąd.

Przedsiębiorca będzie miał 4 miesiące na przeprowadzenie restrukturyzacji w trybie uproszczonym.

3. Najważniejsze rozwiązania dotyczące pracodawców i pracowników

DALSZE REGULACJE ZWIĄZANE Z PRACĄ ZDALNĄ

Zgodnie z Tarczą Antykryzysową 4.0 wykonywanie pracy zdalnej może zostać polecone, jeżeli pracownik ma umiejętności i możliwości techniczne oraz lokalowe do wykonywania takiej pracy i pozwala na to rodzaj pracy. W szczególności praca zdalna może być wykonywana przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub dotyczyć wykonywania części wytwórczych lub usług materialnych.

Narzędzia i materiały potrzebne do wykonywania pracy zdalnej oraz obsługę logistyczną pracy zdalnej zapewnia pracodawca.

Przy wykonywaniu pracy zdalnej pracownik może używać narzędzi lub materiałów nie zapewnionych przez pracodawcę pod warunkiem, że umożliwia to poszanowanie i ochronę informacji poufnych i innych tajemnic prawnie chronionych, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa lub danych osobowych, a także informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę.

Na polecenie pracodawcy, pracownik wykonujący pracę zdalną ma obowiązek prowadzić **ewidencję wykonanych czynności**, uwzględniając w szczególności opis tych czynności, a także datę oraz czas ich wykonania. Pracownik sporządza ewidencję wykonywanych czynności w formie i z częstotliwością określoną w poleceniu. Pracodawca może w każdym czasie cofnąć polecenie wykonywania pracy zdalnej.

UDZIELENIE ZALEGŁEGO URLOPU WYPOCZYNKOWEGO

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, pracodawca może udzielić pracownikowi, w terminie przez siebie wskazanym, bez uzyskania zgody pracownika i z pominięciem planu urlopow, urlopu wypoczynkowego niewykorzystanego przez pracownika w poprzednich latach kalendarzowych, w wymiarze do 30 dni urlopu, a pracownik jest obowiązany taki urlop wykorzystać.

ZMNIEJSZENIE WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ NA RZECZ PRACOWNIKÓW ZWIĄZANYCH Z ZAKOŃCZENIEM STOSUNKU PRACY

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, w przypadku spadku obrotów gospodarczych, lub istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń wysokość: **odprawy, odszkodowania lub innego świadczenia pieniężnego wypłacanego przez tego pracodawcę** pracownikowi w związku z rozwiązaniem umowy o pracę, jeżeli przepisy przewidują obowiązek wypłacenia świadczenia, **nie może przekroczyć dziesięciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę** ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Powyższa reguła dotyczy nie tylko osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę. Stosuje się ją odpowiednio również w przypadku wypowiedzenia

albo rozwiązania **umowy zlecenia, innej umowy o świadczenie usług**, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, umowy o dzieło albo w związku z ustaniem odpłatnego pełnienia funkcji, jednakże z wyłączeniem jednak umowy agencyjnej.

UMOWY O ZAKAZIE KONKURENCJI

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, strony umowy o zakazie konkurencji

obowiązującym po ustaniu: (i) stosunku pracy, (ii) umowy agencyjnej, (iii) umowy zlecenia, (iv) innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, (v) umowy o dzieło na rzecz których ustanowiono zakaz działalności konkurencyjnej, mogą ją wypowiedzieć z zachowaniem terminu 7 dni. Możliwość wypowiedzenia umowy będzie miał zatem pracodawca, dający zlecenie lub zamawiający.

4. Pozostałe zmiany

Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy.

Przedsiębiorcy, którzy odnotowali spadek obrotów, mogą złożyć wniosek o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem zwykłym, przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy. Dotychczas taka pomoc możliwa była tylko w przypadku zaistnienia przestoju lub obniżenia wymiaru czasu pracy. Dofinansowanie wynosi do 1/2 wynagrodzenia pracownika, ale nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału obowiązyującego na dzień złożenie wniosku, jak również obejmuje składki na ubezpieczenia społeczne od przyznanego dofinansowania.

Wniosek należy skierować do **dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy**, właściwego ze względu na swoją siedzibę przedsiębiorcy.

Dofinansowanie przysługuje na okres 3 miesięcy.

Ponadto, w okresie dofinansowania pracownicy nie mogą zostać zwolnieni.

ZMIANY DOT. ŚWIADCZENIA POSTOJOWEGO

Tarcza Antykryzysowa 4.0 wprowadza możliwość złożenia wniosku o świadczenie postojowe bezpośrednio przez zleceniobiorcę, w sytuacji gdy jego zleceniodawca odmawia pośredniczenia w złożeniu wniosku do ZUS. Wcześniej wniosek o świadczenie postojowe mógł złożyć tylko pracodawca.

Tarcza Antykryzysowa 4.0 wprowadziła istotną zmianę w zakresie kręgu podmiotowego osób uprawnionych do świadczenia postojowego. Po zmianie przepisów osoby samozatrudnione, które były do-

datkowo na etacie, czy też zleceniu będą objęte świadczeniem postojowym.

POMOC FINANSOWA OD BGK

Możliwość udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego poręczeń i gwarancji została rozciągnięta na wszystkich przedsiębiorców (wcześniej wyłączeni byli mikroprzedsiębiorcy i mali przedsiębiorcy). Pomoc ta dotyczyć ma również pożyczek, a także innych zobowiązań (wcześniej obejmowała jedynie kredyty). Więcej informacji o pomocy od BGK można znaleźć tu: [\[\]](#).

POŻYCZKA BEZZWROTNA ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY NA POKRYCIE BIEŻĄCYCH KOSZTÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MIKROPRZEDSIĘBIORCY

Pożyczka wraz z odsetkami podlega umorzeniu, pod warunkiem, że mikroprzedsiębiorca będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pożyczki – Tarcza Antykryzysowa 4.0 zniósł wymóg składania wniosku o umorzenie pożyczki.

PRZESUNIĘCIE TERMINU UISZCZENIA OPŁATY ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE

Tarcza Antykryzysowa 4.0 przewiduje odroczenie płatności opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego do dnia 31.01.2021 r.

ZAWIESZENIE SPŁAT KREDYTÓW

Tarcza Antykryzysowa 4.0 wprowadza możliwość zawieszenia, na wniosek kredytobiorcy wykonania umowy o kredyt konsumencki, umowy o kredyt hipoteczny albo umowy o kredyt w rozumieniu art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe - je-

żeli kredytobiorcą jest konsument w rozumieniu art. 221 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

Zawieszenie wykonania ww. umów przysługuje kredytobiorcy, który po dniu 13 marca 2020 r. utracił pracę lub inne główne źródło dochodu.

Wykonanie umowy zostaje zawieszona z dniem

doręczenia kredytodawcy wniosku o zawieszenie wykonania umowy, na okres wskazany przez kredytobiorcę we wniosku, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

W przypadku jakichkolwiek pytań lub wątpliwości pozostajemy do Państwa dyspozycji.